

Til skoler, der udbyder erhvervsuddannelse
Kopi til Danske Erhvervsskoler - Lederne og Sosu-lederforeningen og
Styrelsen for Universiteter og Internationalisering

Afdeling for Ungdoms- og
Voksenuddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Vejledning om optagelse af udenlandske elever

1. august 2012
Sags nr.:
118.46K.391

Dette brev indeholder en gennemgang af de mest almindelige problemstillinger i forbindelse med optagelse af udenlandske elever. Brevet er sat op som spørgsmål/svar.

1. Hvornår er en elev at betragte som udenlandsk elev?

Personer, der ønsker optagelse til en erhvervsuddannelse, kan inddeles i tre grupper ud fra deres statsborgerskab.

- I) Danske statsborgere.
- II) Udenlandske statsborgere, der har krav på ligestilling med danske statsborgere.
- III) Udenlandske statsborgere, der ikke har krav på ligestilling med danske statsborgere.

Ad I)

Optagelse af danske statsborgere vil ikke blive behandlet i denne vejledning. Opmærksomheden henledes alene på, at erhvervsuddannelsesloven ikke gælder for Grønland og Færøerne. Dette udelukker ikke elever fra disse selvstyreområder fra optagelse på lige fod med elever fra Danmark, men praktik i Grønland og på Færøerne kan ikke finde sted på grundlag af uddannelsesaftaler med virksomheder, som ikke har hjemsted i Danmark. I disse tilfælde anvendes reglerne om lønnet beskæftigelse (PiU-ordningen) i erhvervsuddannelseslovens § 5, stk. 5, jf. lovbekendtgørelse nr. 171 af 2. marts 2011.

Ad II)

Følgende personer med udenlandsk statsborgerskab har ret til ligebehandling med danske statsborgere i erhvervsuddannelsessystemet, jf. § 19, stk. 2, i erhvervsuddannelsesloven, og § 15, stk. 5, i institutionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 878 af 8. august 2011:

- Udenlandske elever, der er meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse eller tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold i Danmark, herunder udlændinge med opholdstilladelse efter asyl- eller familiesammenføringsreglerne.
- Udenlandske elever, der er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, som medfølgende barn af en udlænding. Det er dog en betingelse, at denne udlænding er statsborger i et land, der ikke er tilsluttet Den Europæiske Union eller omfattet af EØS-aftalen. Det er endvidere en betingelse, at den pågældende udlænding – som den udenlandske elev er medfølgende barn af – er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a. Opholdstilladelsen skal være opnået inden afrejsen.
- Udenlandske elever, der er udvekslet med danske elever efter aftale mellem institutionen og en institution i udlandet.
- Udenlandske elever, der efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller internationale aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske statsborgere.

Vedrørende sidste punkt skal der gøres opmærksom på, at schweiziske statsborgere sidestilles med EU-statsborgere, jf. § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler. Der skal endvidere gøres opmærksom på den nordiske gymnasieoverenskomst, der kræver ligestilling mellem statsborgere fra alle nordiske lande og selvstyreområder i forhold til optagelse til en erhvervsuddannelse efter reglerne i de enkelte lande og områder. Endelig skal der gøres opmærksom på, at børn med tyrkisk statsborgerskab, der har lovlig bopæl hos deres forældre, som er, eller som har været lovligt beskæftiget i Danmark, skal ligestilles med danske statsborgere, jf. artikel 9 i afgørelse nr. 1/80, jf. EU's associeringsaftale med Tyrkiet.

Ad III)

Udenlandske statsborgere, der ikke er omfattet af ovenstående, har ikke krav på ligestilling med danske statsborgere i forhold til optagelse til en erhvervsuddannelse.

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til chefkonsulent Jacob Holbæk Kjeldsen på mail: Jacob.Holbaek.Kjeldsen@ktst.dk

2. Hvad skal skolen sikre sig forud for optagelse af en udenlandsk elev?

En erhvervsskole, der modtager en ansøgning om optagelse til en erhvervsuddannelse fra en udenlandsk elev, skal foretage følgende forud for optagelsen.

Undersøgelse af elevens statsborgerskab

Det er eleven, som over for uddannelsesinstitutionen skal dokumentere sit statsborgerskab. Denne dokumentation vil normalt indgå i dokumentationen for opholdsgrundlaget, jf. nedenfor om undersøgelse af elevens opholdsgrundlag.

Statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige kan frit indrejse, opholde sig, studere og arbejde i Danmark. De behøver altså ikke visum, opholds- eller arbejdstilladelse. Nordiske statsborgere kan rejse ind i Danmark uden pas. En nordisk statsborger i Danmark skal dog kunne identificere sig, hvis det er nødvendigt. Et kørekort eller et hævekort vil i så fald være tilstrækkeligt.

Tilsvarende skal en EU/EØS-statsborger kunne identificere sig og kunne bevise sit statsborgerskab. En EU/EØS-statsborger, som vil rejse til Danmark, skal derfor medbringe sit pas eller identitetskort.

Eventuelle tvivlsspørgsmål om statsborgerskab kan rettes til Udlændingeservice, og på Udlændingeservices hjemmeside - www.nyidanmark.dk - er der vejledning om dokumentationen samt en opdateret oversigt over udlændinge, som er fritaget fra pas og visum.

Undersøgelse af elevens opholdsgrundlag

En elev, der ønsker optagelse, skal fremlægge dokumentation for dennes opholdsgrundlag, således at skolen kan vurdere, hvorvidt eleven er omfattet af den personkreds, der har ret til ligestilling med danske statsborgere i forhold til optagelse til en erhvervsuddannelse.

Oplysningerne vedrørende udenlandske elever, der er meddelt tidsbegrænset opholdstilladelse eller tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold i Danmark, herunder udlændinge med opholdstilladelse efter asyl- eller familiesammenføringsreglerne, fremgår af elevens opholdstilladelse.

Opholdstilladelsens art kan dokumenteres ved fremvisning af:

- Brevet, hvor Udlændingeservice oplyser den pågældende om, at vedkommende er meddelt opholdstilladelse.
- Stickeren, der er indsat i den pågældendes pas.

- Den pågældendes opholdskort.

Oplysningerne vedrørende udenlandske elever, der er meddelt opholdstilladelse, som medfølgende barn af en udlænding, fremgår enten af en sticker i passet, et opholdskort, eller et brev om opholdstilladelse til forælderen eller barnet selv.

Forældrenes arbejds- og opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 9 a, dokumenteres på samme måde.

For udenlandske elever, der er udvekslet med danske elever efter aftale mellem institutionen og en institution i udlandet, skal skolen sikre, at der foreligge en udvekslingsaftale, som betyder, at en elev optaget til en erhvervsuddannelse i Danmark, er udstationeret i det pågældende land, som den udenlandske elev kommer fra.

Det er den udenlandske elevs forpligtigelse at dokumentere, at eleven efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller internationale aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske statsborgere.

Når en EU/EØS-statsborger, der ikke samtidig er nordisk statsborger, vil opholde sig i Danmark i mere end tre måneder, skal han eller hun søge om registreringsbevis hos Statsforvaltningen efter EU-reglerne. Ansøgningen skal indgives inden, der er gået tre måneder fra indrejsen. Institutionen har derfor i disse tilfælde normalt anledning til at efterspørge et registreringsbevis som dokumentation for opholdsgrundlaget.

Betaling for erhvervsuddannelsen

Hovedreglen er, at skoleundervisning er vederlagsfrit, jf. § 19 a, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser. Denne hovedregel gælder for danske statsborgere og udenlandske statsborgere, der er omfattet af en af persongrupperne i erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5 (se punkt 1).

Institutionens eventuelle udbud af erhvervsuddannelse til udenlandske elever, der ikke er omfattet af persongrupperne i erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5, skal sker efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, jf. erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 4, og institutionslovens § 15, stk. 7. Disse elever udløser således ikke taxameter fra staten og skolen må ikke selv finansiere disse elevers undervisning, jf. § 22 i institutionsloven.

Skolerne skal derfor indgå en aftale med eleven om betaling for erhvervsuddannelsen.

Test af elevens dansk kundskaber

Bekendtgørelse nr. 1514 af 14. december 2010 om erhvervsuddannelsers § 47, stk. 1, foreskriver, at skolen kan fastsætte krav til ansøgerens dansk kundskaber ved optagelsen til grundforløbet eller en uddannelses hovedforløb. Kravene kan højst omfatte sprogkundskaber svarende til Prøve i Dansk 3, jf. bekendtgørelse om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller Prøve i Dansk 2, jf. samme bekendtgørelse, suppleret med mindst 6 måneders erhvervs erfaring inden for det relevante beskæftigelsesområde.

Det bemærkes at kravet kan stilles til både danske statsborgere og udlændinge. Kravet skal normalt fremgå af den lokale undervisningsplan, jf. bekendtgørelsens § 41, stk. 2, nr. 1.

Efter § 47, stk. 2, gælder ovenstående ikke for elever, der har indgået en uddannelsesaftale. Der kan således ikke stilles krav til disse elevers dansk kundskaber (se punkt 4).

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til chefkonsulent Jacob Holbæk Kjeldsen på mail: Jacob.Holbaek.Kjeldsen@ktst.dk

Dog bedes spørgsmål om test af elevens dansk kundskaber rettes til fuldmægtig Dennis Lindberg Laursen på mail: Dennis.Lindberg.Laursen@uvm.dk:

3. Hvad skal skolen sikre sig, inden den udbyder undervisning på andet sprog end dansk?

Udbyder erhvervsskolen undervisning på andet sprog end dansk til elever, der ikke forstår dansk, skal skolen gøre alle oplysninger, som en elev er berettiget til at modtage, tilgængelig på det sprog, som undervisningen udbydes på. Dog kan undervisning i dansk kun foregå på dansk.

Det er fx:

- Lokal undervisningsplan for grundforløb og hovedforløb
- Eksamensreglement
- Eksamensplan
- Studie- og ordensreglement
- Henvisning til Elevplan fra skolens hjemmeside
- Oplysning om tilgængelighed for handicappede
- Sammendrag af skolens handlingsplan for øget gennemførelse
- Sammendrag af resultater af undervisningsmiljøundersøgelser og andre aktuelle evalueringer af skolens undervisning og uddannelse
- Beskrivelse af skolens kvalitetssystematik

- Information om elevernes gennemførelse, frafald og beskæftigelse i form af et link til ministeriets hjemmeside med oplysninger herom.

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til fuldmægtig Dennis Lindberg Laursen på mail: Dennis.Lindberg.Laursen@uvm.dk

4. Skal skolen udbyde undervisning på andet sprog end dansk?

En skole er ikke forpligtet til at udbyde undervisning på andet sprog end dansk. Dette gælder naturligvis ikke for fremmedsprog, hvor det ikke vil være muligt at undervise uden brug af det pågældende fremmedsprog fx engelsk eller tysk.

Optagelse af en udenlandsk elev medfører ikke en pligt for skolen til at udbyde undervisningen på andet sprog end dansk, men skolen kan være forpligtet som følge af et løfte til eleven eller via skolens markedsføring. Skolen skal derfor foretage grundige overvejelser, inden skolen annoncerer undervisning på fremmedsprog (se også punkt 3).

Selvom skolen er forpligtet til at optage en elev med en uddannelsesaftale, uden at eleven har dokumenteret dennes danskkundskaber, er skolen ikke forpligtet til at undervise eleven på et andet sprog. Eleven skal dog have tilbudt skoleundervisning ud over, hvad der følger af de almindelige bestemmelser herom, hvis hensynet til elevens uddannelse taler for det, jf. erhvervsuddannelseslovens § 51, stk. 1, dette kunne være det centrale udarbejdede valgfag: erhvervsrettet andetsprogsdansk (se også punkt 2 og 5).

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til fuldmægtig Dennis Lindberg Laursen på mail: Dennis.Lindberg.Laursen@uvm.dk

5. Kan skolen afvise en elev på grund af manglende danskkundskaber?

Skolen kan afvise at optage en elev på grund af manglende danskkundskaber, hvis eleven ikke har indgået en uddannelsesaftale om den pågældende erhvervsuddannelse, og eleven ikke kan leve op til skolens krav efter hovedbekendtgørelsens § 47, stk. 1 og 2. Kravene efter § 47, stk. 1, kan højst omfatte sprogkundskaber svarende til Prøve i Dansk 3 eller Prøve i Dansk 2 suppleret med mindst 6 måneders erhvervs erfaring inden for det relevante beskæftigelsesområde (se punkt 2), jf. bekendtgørelse om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., og det er op til skolen, hvorvidt den vil stille kravet. Skolen skal derfor foretage en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Selvom skolen er forpligtet til at optage en elev med en uddannelsesaftale, uden at eleven har dokumenteret dennes danskundskaber, er skolen ikke forpligtet til at undervise eleven på et andet sprog. Eleven skal dog have tilbudt skoleundervisning ud over, hvad der følger af de almindelige bestemmelser herom, hvis hensynet til elevens uddannelse taler for det, jf. erhvervsuddannelseslovens § 51, stk. 1, dette kunne være det centrale udarbejdede valgfag: erhvervsrettet andetsprogsdansk (se også punkt 2 og 4).

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til fuldmægtig Dennis Lindberg Laursen på mail: Dennis.Lindberg.Laursen@uvm.dk

6. Kan udenlandske elever udløse elevhenførbare ydelser fra AER og staten?

Udenlandske elever optaget på en erhvervsuddannelse efter 1. januar 2011 kan udløse følgende elevhenførbare ydelser fra AER og staten, hvis de kan udløse taxameter til skolen efter erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5, (se punkt 1 og 2):

Ydelser efter lov om erhvervsuddannelser:

- Skolepraktikydelser, jf. § 66 k, stk. 1, herunder til elever optaget til skoleundervisning uden uddannelsesaftale, jf. § 66 e, stk. 2.
- Refusion af lønudgifter til virksomheder, der lader elever deltage i supplerende skolepraktik, jf. § 66 k, stk. 2.
- Tilskud til virksomheder, som indgår uddannelsesaftale med en elev, der ufor skyldt har mistet en uddannelsesaftale, jf. § 66 k, stk. 3.
- Tilskud til delvis dækning af de faglige udvalgs udgifter til sven-deprøver for elever, der er optaget til skolepraktik eller eud+, jf. § 67 a, stk. 3.
- Økonomisk støtte til elever til værktøj, værnemidler, befording og lignende til elever, der er optaget til skolepraktik eller eud+, jf. § 67 a, stk. 3.

Ydelser efter AER-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 160 af 28. februar 2011:

- Lønrefusion, jf. § 4.
- Tilskud til befodringsudgifter, jf. §§ 6-7 a.
- Diverse mobilitetsfremmende ydelser fx flyttehjælp til eleven ved overtagelse af en praktikplads eller hel eller delvis refusion af udgifter, en arbejdsgiver har afholdt i forbindelse med udstationering af elever med en erhvervsuddannelsesaftale i udlandet, jf. kapitel 4.
- Præmie og bonus, jf. §§ 16 og 17.

Udenlandske elever, som ikke kan udløse taxametertilskud til skolen efter erhvervsuddannelseslovens § 19, stk. 2, og institutionslovens § 15, stk. 5, vil ikke kunne udløse de nævnte ydelser, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 k, stk. 4, og § 67 a, stk. 4, samt AER-lovens § 17 a.

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til Arbejdsgivernes Elevrefusion.

7. Hvilke internationale uddannelsesbeviser/certificeringer kan skolen udstede?

Det følger af § 39 i bekendtgørelse nr. 1016 af 24. august 2010 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser, at den færdiguddannede kan få sit bevis udfærdiget på engelsk. Ved oversættelse af karakterskalaen (7-trins-skalaen) til engelsk anvendes de betegnelser, der fremgår af bilag 2 til bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse. Ethvert bevis skal iht. § 21 i den nævnte bekendtgørelse efter hver karakter efter 7-trins-skalaen tillige tilføjes et bogstav efter ECTS skalaen, jf. bekendtgørelsens bilag 3, samt indeholde den betegnelse, som uddannelsen giver den færdiguddannede ret til på dansk og engelsk.

Efter anmodning fra den færdiguddannede kan uddannelsesinstitutionen som bilag til beviset i overensstemmelse med de vejledende retningslinjer fastlagt af Den Europæiske Union udstede et fremmedsproget Certificate Supplement, der beskriver uddannelsen samt giver oplysninger om institutionen og om dennes og uddannelsens placering i det danske uddannelsessystem.

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til specialkonsulent Kirsten Krogsstrup på mail: Kirsten.Krogstrup@ktst.dk

8. Hvordan skal skolen registrere udenlandske elever?

Registrering af uddannelsesaftale i EASY-P

Uddannelsesaftaler med elever, der ikke udløser statstilskud, skal i EASY-P mærkes med den supplerende aftaletype:

6001 ”Må ikke udløse statstilskud”

Tillæg til disse aftaler skal også forsynes med 6001.

Hvis eleven opnår statsborgerskab eller af anden årsag kan udløse statstilskud, gælder dette ikke for eventuelle igangværende uddannelser.

AER modtager kopi af alle uddannelsesaftaler i EASY-P og modtager således også denne oplysning.

AER-bidrag, håndtering i EASY-A

Der dannes AER-bidrag for udenlandske selvbetalere. AER er i stand til at frasortere disse elever ved hjælp af oplysningerne fra EASY-P, men det vil være en stor hjælp til AER, hvis skolen undlader at indsende AER-bidrag på eleverne. På elevens skoleforløbsplacering skal eleverne registreres med Årselev rekvirent USB. Skolen kan undlade at melde disse elever klar på vinduet B960 AER-indberetningsbidrag, hvorved eleverne ikke indberettes til AER. Endvidere vil det være en god ide manuelt at reducere bidragene til 0, så de ikke ved et uheld senere bliver indberettet.

Årselevindberetning, håndtering i EASY-A

Udenlandske selvbetalere skal tilknyttes rekvirenten USB. Derudover foregår årselevindberetningen normalt. MBU sørger selv for, at de indberettede elever ikke udløser tilskud.

Spørgsmål til dette afsnit bedes rettet til specialkonsulent Inger Riber på mail: Inger.Riber@uni-c.dk

Med venlig hilsen

Jørgen Torsbjerg Møller
Kontorchef